

Stoletá legenda i ďáblový duše

Brněnské knihy vyprávějí příběhy. Od skutečných žitkovských bohyní až po osudy zrádců a udavačů

Jana Soukupová
spolupracovnice
MF DNES

Z knižní nabídky brněnských nakladatelství jsme tentokrát vybrali opravdu přepestřené portfolio. Od etnografické práce představující autentický život žitkovských bohyní přes cestopis s jubilem Zikmundem, objeveného brněnského fotografa, vzpomínku na výtvarníka Sonnyho či knihu o třech velkých zrádcích českého národa až po nový bestseller Aleny Mornštajnové a básnickou sbírku Tomáše Přídala.

Autenticky o žitkovských bohyních

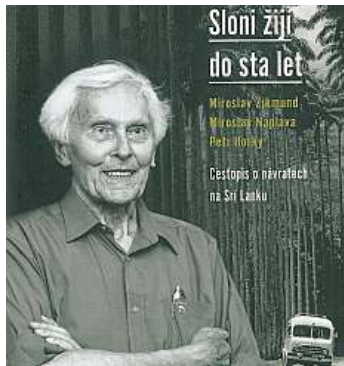

Žitkovské bohyně. Lidová magie na Moravských Kopicích Vydalo nakladatelství MuniPress. Cena: 320 Kč

V edici Etnologické materiály nakladatelství MuniPress Masarykovy univerzity vyšla už s loňským vrocením opravdu přitažlivá kniha. A to nejen pro ty, kteří četli bestseller Kateřiny Tučkové Žitkovské bohyně. Etnoložka Dagmar Dobšovičová Pintířová zde ve své původní diplomové práci z let 1990 až 1992, kdy ještě zastihla naživu dvě poslední kopanické bohyně Irmu Gabrhelovou a Kateřinu Hodulíkovou, nesmírně čtivě a také na základě autentických rozhovorů představuje fenomén lidových léčitelů, jež o řadu let později tolik zpopularizovala Tučková. Pintířové práce nazvaná Žitkovské bohyně. Lidová magie na Moravských Kopicích vychází knižně už podruhé, a to v opět rozšířené podobě doplněné nyní dětskými vzpomínkami kopanických pamětníků na bohyně a skutečně unikátními fotografiemi, mezi nimiž nechybí ani podobizny dvou posledních bohyní. Teoretická část se věnuje jednotlivým zařikávaním a magickým praktikám.

Stoletý slon vzpomíná na Srí Lanku

Ke stým narozeninám cestovatele Miroslava Zikmunda sepsal sám oslavenc s Miroslavem Náplavou a Petrem Horkým Cestopis o návraťech na Srí Lanku, jak zní podtitul knihy Sloni žijí do sta let, vydané brněnskou Jotou. Výjimečná osobnost

Sloni žijí do sta let Vydalo nakladatelství Jota. Cena: 348 Kč

lákala filmaře Náplavu a Horkého, aby spolu s ním zopakovali některé jeho cesty. Hanzelka na začátku milénia už ležel se zlomeninou krčku, ale Zikmunda nakonec k cestě na dnešní Srí Lanku přemluvili. A jelí s ním po stopách cestopisu slavné dvojice Cejlon - ráj bez andělů, neboť tak se v roce 1961 ostrov ještě jmenoval. Všichni tři pánové si na této druhé výpravě v roce 2000 vedli deníky a výsledná kniha Sloni žijí do sta let je kompilátem z těchto tří zápisů. Ty sice vyšly i nedlouho po výpravě v roce 2000, o níž byl rovněž natočen dokumentární film, ale nyní se vrací s opravdu hojným fotografickým doprovodem, na němž nechybí ani snímky z poslední doby, kdy byl natáčen dokument Století Miroslava Zikmunda.

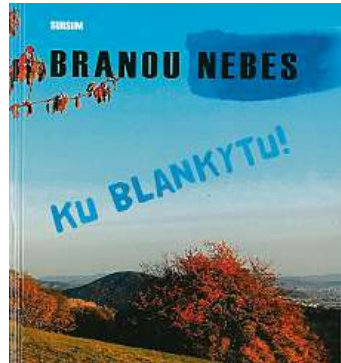
Takřka neznámý úspěšný otfograf

Fotograf Adolf Rossi Vydalo Books & Pipes Publishing Cena: 345 Kč

Fotograf Adolf Rossi (1920-2000) se už ve svých pěti letech přestěhoval z rodného Velkého Meziříčí do Brna, jež se mu stalo celoživotním osudem. Byl sice fotografem amatérským a jeho poslední fotografie jsou dnes prakticky padesát let staré, ovšem zároveň nejen technicky dokonalé a neuvěřitelně tematicky mnohovrstevnaté, ale ve svých vrcholných výsledcích skutečně výjimečné. Monumentální monografie nazvaná Fotograf Adolf Rossi, kterou pro brněnské nakladatelství Books & Pipes Publishing sepsal a sestavil Lukáš Bártl, je tedy paradoxně prvním knižním počinem o jeho tvorbě. A ta byla skutečně rozsáhlá.

Blankytné vzpomínky na výtvarníka Sonnyho

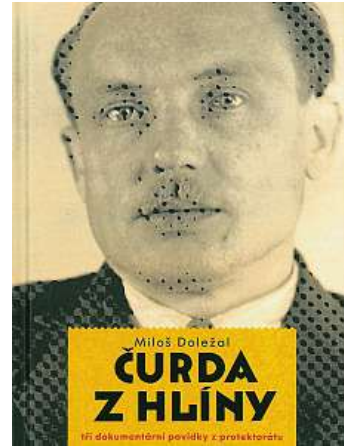
Branou nebes ku blankytu Vydalo nakladatelství Sursum. Cena: 200 Kč

S Brnem, ale také Tišnovem a jeho okolím srostlý výtvarník a performer Miloslav Sonny Halas zemřel sice už před více než deseti lety, ale jeho přátelé na něho a jeho dílo i nejrůznější akce a mystifikace nezapomínají. Kromě výstav z jeho různorodého díla, dnes bohužel rozlehleho na různé světové strany, kam je Sonny nezřídka přátelům věnoval, byla nedávno vydána další kniha vzpomínek na tohoto osobitého pábitele Branou nebes ku blankytu z pera jeho dlouholetého přítele Josefa Šamánka. Vyšla péčí tišnovského nakladatelství Sursum, které s ní údajně spěchalo, aby stihlo letošní jarní termín jubilejního 10. roč-

níku Memoriálu Sonnyho Halase. To se bohužel projevilo na značném počtu především interpunkčních chyb v textu, jinak zajímavém a s viditelnou láskou sepsaném.

O duších, které se upsalý dábłu

Publicista a básník Miloš Doležal prošul jako detailní badatel po osudu komunisty umučeného faráře Josefa Toufara, o jehož životě a smrti vydal knihu Jako bychom dnes zemřít měli, která se stala bestsellerem. Stejně jako jeho druhá publikace Krok do tmavé noci mapující osud nepotrestaného estébáka Ladislava

Čurda z hlíny Vydalo nakladatelství Host. Cena: 299 Kč

Máchy, který faráře Toufara ubil při výsleších. Stejný zájem o zrod čirého zla a zrady vedly nyní Doležala k sepsání knihy Čurda z hlíny, již vydalo brněnské nakladatelství Host. Ve svých beletristicky zpracovaných dokumentárních textech se Doležal opět nesmírně čtivě zabývá třemi zrušnými příběhy zrádců a zbabělců. Jedním byl krejčí z Vysočiny Bohuslav Bušta zvaný Zwirna, který se coby agilní konfidant podílel na hrůzách rozpoutaných gestapem za druhé světové války v Táboře. Dalším pak předválečný československý četník Oskar Kari Felkl, který se coby příslušník kladenského gestapa stal jedním z prvořadých strůjčů vyvraždění a vypálení Lidic. A celá kniha se jmenuje podle parašutisty Karla Čurdy vysazeného z Anglie do protektorátu, kde se na jaře 1942 sám přihlásil na gestapu, aby coby jeho spolupracovník Karl Jerhot zradil své přátele z paraskupiny Out Distance, do té doby jednotné, a to včetně tuzemců, kteří parašutistům pomáhali. Což vedlo k desítkám zatčení a poprav. Kniha přináší také unikátní obrazový materiál.

Bestseller Aleny Mornštajnové také o zřdnosti komunismu

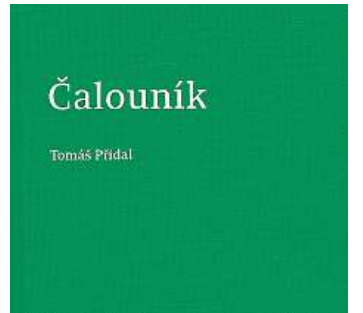
Alena Mornštajnová, jejíž úspěšný román Hana měl nedávno premiéru na prknech Mahenova divadla,

Tiché roky Vydalo nakladatelství Host. Cena: 349 Kč

je bestsellerkou, která si pro vydávání svých knih vybrala brněnské nakladatelství Host. To vydalo i její zatím poslední počín Tiché roky, jenž se chvíli od uvedení na trh těší jak velkému zájmu čtenářů, tak skvělým ohlasům. Prvořadou schopností autorky je totiž jednak opravdu čtivý jazyk, ale především umění, s nímž dokáže velmi pravděpodobně zkonstruovat příběh, který i v Tichých rocích zasahuje z minulosti 20. století do současnosti. Tentokrát se zde střídají vyprávěcí roviny ze života tiché dívky Bohdany a jejího věčně nabručeného otce, zarytého komunisty. „Moje nová kniha je především o síle slov. Slova jsou mocná zbraň, ale my si to neuvědomujeme. Používáme je denně a nepřemýšlíme nad tím, jak obyčejné slovo, vyřčené uňahle a mnohdy ani ne ve zlém úmyslu, může druhému ublížit a poznamenat jej napořád,“ prohlásila o své knize sama autorka.

Ve vzletech a pádech si Přídál hraje mimo realitu

Čalouník Vydalo nakladatelství Druhé město. Cena: 250 Kč

Brněnský výtvarník Tomáš Přídál vydal v nakladatelství Druhé město svoji novou sbírku Čalouník. Ozdobil si jí vlastními osobitými ilustracemi. A jako vždy se tu potápí do svého surreálně proměnlivého světa, byť plného konkrétních věcí, situací a stavů, v nichž, vlastními slovy „přestal oddělovat skutečnost uvnitř imaginace od skutečnosti reálného světa“. Kdo má jeho hravé propady, vzlety a pády mimo realitu rád, ať si přečte Čalouníka.

INZERCE

MISTRÁK JAK BRNO

Skok do výšky žen s místní rodačkou
MICHAELOU HRUBOU

Pátek 26. 7. 2019 v 18.45 hod. na náměstí Svobody

MISTROVSTVÍ ČR mužů a žen v atletice

26. - 27. 7. 2019

Sportovní areál VUT v Brně Pod Palackého vrchem

www.mistrakjakbrno.cz | www.atletika.cz

Vstupenky k zakoupení na www.ticketportal.cz

Holoprojekce i 3D dalekohled. Muzeum se otevře v novém

VALTICE Velkoobjemová akvária s tuzemskými rybami, 3D dalekohled ukazující přírodu Lednicko-valtického areálu, kinestetická látka navozující iluzi chůze v mokřadu nebo interaktivní herbář se zábavným poznáváním dřevin. To vše bude od středy k vidění v Národním zemědělském muzeu ve Valticích, které má za sebou rok trvající přestavbu za 85 milionů. „Rekonstrukce byla rozsáhlá, ale věříme, že výsledek stojí za to. Nové expozice jsou tvořeny tak, aby pracovaly s emocemi a smysly návštěvníků. Byly použity principy zážitkové pedagogiky, což ocení zejména rodiny s dětmi a školní výpravy,“ říká generální ředitel Národního zemědělského muzea Milan Jan Půček.

V muzeu vznikly tři nové expozice. První je věnována vinařství, vinnohradnictví, sklepnímu hospodářství a degustaci vína. „Návštěvníci zde mohou poznávat typy vůní charakteristické pro jednotlivé odrůdy vín, vyzkoušet si kvíz s vinařskou tematikou nebo zhlédnout film o sklepním hospodářství, který je tvořen holoprojekcí,“ vysvětluje mluvčí Národního zemědělského muzea Jitka Taussiková.

Expozici Krajina Lednicko-valtického areálu už lidé znají. Seznamují se v ní se základními biotopy - rybníkem, lesem, polem, loukou, mokřadem a sadem. Po rekonstrukci ji ale uvidí v inovované podobě. Její součástí je třeba 3D mapa s nejdůležitějšími architektonickými pa-

mátkami, které se v této jedinečné oblasti nacházejí a jsou spjaty se šlechtickým rodem Lichtenštejnů. Mimoto se zde návštěvníci mohou těšit na zmiňovanou akvária, 3D dalekohled či kinestetickou látku.

Ve sklepních prostorech vznikla expozice Tajemný život v půdě, věnovaná především dětem. Seznámí je s půdními organismy, typy půd a mimo jiné také s negativními důsledky lidské činnosti pro půdu a vodu. Čeká je tu model vodní a větrné eroze nebo průchod tunelem, ukazující bohatý život v půdě.

Modernizace areálu přinesla i lepší podmínky pro uložení sbírkových předmětů a práci kurátorů nebo prostory pro malou expozici zemědělských nástrojů. (sol)

GENERÁLNÍ PARTNER
ČESKÉHO ATLETICKÉHO SVAZU